

Een cellist die zit en een orkest dat staat

Meteen al bij de eerste maten van Sibelius' zwoele Rakastava overspoelt me de weidse, gouden klank van negentien topstrijkers die hun eigen verantwoordelijkheid kennen. Amsterdam Sinfonietta werkt zonder dirigent en staand. Ze produceren een oneindig genuanceerde klank die een beeld oproept van iemand die met een wijd gebaar zijn armen opent naar een brede horizon.

Bij het componeren hield Haydn altijd rekening met het niveau van de musici uit hoforkest dat hij leidde. Dan moet hij wel in zijn handjes hebben geknepen met de eerste cellist, voor wie hij zijn celloconcert in C schreef. Hoor je dit stuk dan denk je: 'Die man kon alles op de cello'.

Dat geldt ook voor solocellist Pieter Wispelwey, die opent met een

barse dubbelklank, waarin hij even zijn tanden laat zien. Om daarna meteen breeduit te gaan zingen. Op Wispelweys gezicht valt veel te lezen, soms ook afkeuring over een zinloze herhaling. Hij blaast zijn wangen bol of tuit zijn lippen, alles in dienst van de communicatie. Enorme risico's neemt hij en hij glijdt ook heel soms eventjes uit. Maar met zijn

overtuigende spel bouwt hij bij mij zoveel krediet op dat ik daar totaal geen last van heb. In de cadensen bewijst hij dat er een jazzmusicus aan hem verloren is gegaan. Hij produceert zelfs blue notes, dat wil zeggen net ertegen aan. Hij vertelt fascinerende verhalen com-

pleet met adempauzes die de spanning verhogen.

Tijdens een halsbrekende passage kijkt hij soms glimlachend opzij naar het orkest om zijn vreugde over zijn spel te delen.

Na de pauze gaat hij daarmee door in Pergolesi muziek in een Stravinsky-jasje.

De patriotistische Ouverture 1812 componeerde Tsjaikovski voor het geld. 'Hij wordt erg hard en lawaaiig,' schreef hij. Veel geschetter, slagwerk en zelfs kanonschoten. Als tegenwicht was hij tegelijkertijd bezig met een subtiele serenade voor strijkers. Puur ontstaan uit innerlijke behoefte werd deze serenade een juweel. Eén groot feest

voor de strijkers van Amsterdam Sinfonietta. Concertmeester Candida Thompson dirigeert dan wel niet, ze neemt wel telkens het initiatief door een fractie van een seconde eerder in te vallen. Heerlijke walsen schrijven was niet voorbehouden aan Strauss, Tsjaikovski kon er ook wat van. Zalg kronkelende tegenstemmen van de altvio-

len. De finale begint als vrome Russische kerkmuziek en begint dan te wervelen. Luistermoeheid bij dit soort muziek lijkt uitgesloten, je verlangt alleen maar naar meer. Eeuwig zonde dat ik door mijn recensentendeadline de Sibelius toegift moest missen.

Thijs Bongers

KLASSIEKE MUZIEK

Amsterdam Sinfonietta

Gehoord gisteren in het Chassétheater. Amsterdam Sinfonietta met medewerking van cellist Pieter Wispelwey